

utóbbiakat nemesak egyenlőknek amazokkal, hanem vigyünk földjeinkre több tápanyagot, semmit azokról terményeink eladása által kivittünk; vásároljunk takarmány- és trágyaszereket; állítsunk fel okoszerű vetésforgásokat; emeljük egész erővel a takarmánytermesztést; — és biztosak lehetünk arról, hogy hasonló jó és mély talajmivelést feltéve, gazdaságunk bármelyik gyári-gazdasággal egyenlő lépést fog tartani.“

A számító gazda az ilyen — habár az általános nézettől tán eltérő — figyelmeztetéseket mindenkor szívesen hallja, és a mi bennök igaz lehet, bőlesen hasznára fordítja.

É r t e s i t é s

a debreczeni országos gazdasági és erdészeti felsőbb tanintézettel egybekötött földmives iskolának megnyitásáról.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelem-ügyi magyar királyi miniszter, Gorove István ur ő nagyméltósága által, a folyó évi július hónap 10-dik napján 2637. szám alatt kiadott magas intézmény alapján: a Debreczen szabad királyi város területén szervezés alatt álló gazdasági és erdészeti felsőbb tanintézettel egybekötendő földmives-iskola, húsz tanocznak felvétele mellett, a folyó évi november hónap első napján léssen megnyitandó.

Az épen megnevezett gazdasági szakintézetnek feladata abban öszpontusúland: hogy kiváló tekintettel a magyar alföldre, a kisebb földbirtok részére értelmes parasztgazdákat, s a nagyobb földbirtokosnak segítségével alkalmas főmunkásokat képezzen, — s mindkét esetben oly szakegyéneket, kik mind technikai ügyességben, mind szakismeretben oly képességre jussanak, hogy a lehető tökéletességgel eszközölt mindennemű gazdasági munkák okoskodásának öntudatával bírva, egyszersmind a becsületos szorgalomnak teljes értékét felismerni, méltányolni és érvényesíteni is tudják.

A felhozott földmives iskola belső szervezetének főbb pontjai a következőkben egyesíthetők: — I. A tanszak három évet foglal magában, s kiterjed minden tekintetben úgy a megfelelő elméleti oktatásra, mind pedig és kitünőleg az összes gazdasági és kertészeti gyakorlatnak legtávolabbi részletességeire is. — II. A tanoncok felfogadásának feltételei: minden munkára képes, erős, egészséges testalkat, és így legalább is tizenhat éves kor; — kielégítő jártasság a magyar nyelven olvasás-, írás- és számolásban; — jó erkölcsű magaviselet. — III. A tan- és ellátási-díj teszen az első évben százhusz, a másodikban nyolczvan, s a harmadikban negyven osztrák értékű forintot, fél-évenkénti részletekben előlegesen lefizetve. — Ezen felül mindegyik tanonc az év elején tartozik hat osztrák értékű forintot az intézet-

nek pénztárába letenni, annak biztosításul, hogy ha rossz akarat vagy gondatlanságból az intézet eszközeiben kárt tenne, ennek megtérítése foganatba vétethessék. — IV. A tanoncok szállást, teljesen megfelelő ételmezt és ruha-mosást az intézet részéről ingyen nyernek. — Fehérnemű, ruházat s az ágyruháról önmagok gondoskodnak. — V. A tanoncok kötelesek minden részökre az intézetnek a hatszáz holdat meghaladó gazdasági, kert és kísérleti területén kijelölendő gazdasági és kertészeti munkát teljes gondnal végezni, — s ezen munkának lehető hasznosítása szolgálandó a befizetett tandíj mellett az állam által viselt szaktanítási és ételmezési költségeknek kiegészítéséül. — VI. Az ezen intézetbeli szegényebb sorsú tanoncok részére Ő császári és apostoli királyi Felsége által, négy évenkénti ötven forintos ösztöndíj van legkegyelmesebben engedélyezve, mely féléves részletekben utólagosan létszen kiadandó, illetőleg az érdekletteknek tan és ellátási díjjaikba beszámítandó. — VII. Az okmányilag felszerelt bejelentések legfeljebb a folyó évi october hónap első napjáig, akár személyesen, akár pedig bérmentesített levelek által az alólírott igazgatónál — Debreczen, Czegléd-utca, Szombatház 2597. szám — átadandók, a ki is october nyolczadikán az illetőket, a felmerülendő környülményekhez képest, a megtörtént felvételtől vagy ennek okadatolt ellenkezőjéről az e részben leggyorsabbnak felismerendő úton okvetlen értesítendő.

Kelt Debreczenben az 1867. évi július hónap 14. napján.

Papi Balogh Péter s. k.,

mint a szervezés alatt álló debreczeni országos gazdasági és erdészeti fensőbb tanintézetnek s az ezzel egybekötött földmives iskolának igazgatója.

Felhívás

az aradi gazdasági egyesület által folyó évi szeptemberhó 15, 16. és 17-ik napjain tartandó mező-gazdasági kiállítással összekötött eke-, szántás- és mezei gazdák löversenyére.

A kiállítás tárgyai:

I-szor. Az összes mezőgazdasági, kertészeti s ásványországi termények.

II-szor. Állatok.

III-szor. Gyár-ipar s ipar termékei.

IV-szor. Gépek, kézmű s mindennemű gazdasági eszközök.

V-szor. Szóval minden olyan tárgyak és termények, melyeket a mezőgazdasági, föld-, kézmű- és gyár-ipar, természet vagy emberi szorgalom előállít, s mint kereskedelmi s forgalmi kereslet s kínálat tárgyai a közfigyelmet megérdemlik, s melyek gazdasági egyletünk vi-

dékének s területének egyrésről természeti kincseit képezik, másrésről mezőgazdaságunk, föld-iparunk, továbbá kézmű- s gyáriparunk mai állásáról s fejlettségi fokáról kézzel fogható tanúságot nyújtani képesek és hivatvák.

I. Termények:

A) Mezei termények: u. m. takarmánymagvak, gumós és gyöknövények magban és gyökökben, kalászos és hüvelyes vetemények, olajnövények, rostos és fonni való növények szálakban vagy kiásztatva, festő növények, fűszer- és gyári növények, dohány stb.

B) Kerti és erdei termékek, és készítmények.

C) Gyapju, selyem és méhészeti termékek. Birka-gyapju, akár egész bundákban, akár részletben, selyemgubók és nyers selyem, méz, viasz természetes és tisztított állapotban.

D) Érczek és ásvány termékek, u. m. kő- és barnaszén stb.

II. Állatok.

Szarvasmarha, ló, juh, sertés, baromfiak.

A kiállítandó állatnak a községbeli előljáróság abbéli bizonyítványával, hogy ott nincs marhavész, vagy egyéb ragályos betegség, kell ellátva lennie.

A kiállított állatokért felelősséget az egylet nem vállal, ennél fogva azoknak ápolására és etetésére szolgál személyzetet a kiállító tartozik adni, eleségnemükről azonban, hogy azok a helyszínén piaci árak mellett kaphatók legyenek, a rendezőség intézkedik.

A szárnyas állatok azonban az egyleti felügyelők által őriztetnek, valamint ezek élelmezése is minden megtérítési igény nélkül az egylet által eszközöltetik.

III-szor. Gyáripar s ipartermékei:

Ugymint: Örlemények, liszt, kenyér stb. — Bor, sör s egyéb szeszes italok. — Olajok, növényi s állati szappanok s pogácsák, sajt, túró, vaj stb. — Száritott s befőtt gyümölcsök stb. — Gazdasági s építészeti anyagok, téglák, cserép stb.

IV-szer. Gépek, kézmű s mindennemű gazdasági eszközök.

A kiállításra elfogadtatik minden oly gép, szerszám vagy készülék, akár bel-, akár külföldi gyárból, vagy műhelyből került legyen az ki, a mely gazdasági, kertészeti, szőlő-mívelési s pincze-kezelési célokra szolgál, vagy általában valamely gazdasági iparhoz való.

A gépek felállításához, összeigazításához, valamint a kísérlettelhez intézőt vagy kezelőt, maga a tulajdonos állít, a miért is a próba alkalmával történhet hibákért vagy károkért, az egylet nem felelős.

A próbák tételéhez szükséges anyagok beszerzése iránt, a megnyiben hatalmában leendő, az egyesület fog intézkedni.

Minden nagyobb gép a kiállító által látassék el, hogy a megnyi-

nyiben fedél alá nem kerülhetne, abban eshető rossz idő alkalmával, kár ne történhessék.

A kiállítandó tárgyak beküldése, és a bejelentések módja:

1-ör. A bejelentéseknek mindennemű tárgynál, a kiállítás előtt két héttel kell történni.

2-szor. A beszállítási költségeket a kiállítók viselik.

3-or. A beküldés idejére nézve: a) az állatok a kiállítás előtti napon vétetnek által, b) a gépeket és eszközöket a megnyitás előtt legalább is két nappal, c) a többi minden egyéb kiállítandó tárgyakat pedig 3 nappal a megnyitás előtt szükséges beküldeni; vissza adatnak pedig mind ezek e kiállítás bezárása utáni napon.

4-er. A kiállítási tárgyak bejelentésénél adandó nyilatkozatokat illetőleg, következő eljárás megtartására kéretik fel a t. cz. közönség, u. m.

A) A termények és termékekre nézve.

1-ör. A termény folyó száma. 2-or. A tárgy megnevezése. 3-or. Beküldendő mennyiség, súly, darab vagy mérleg szerint. — Ez irányban felkéretik a kiállító közönség oly mennyiséget beküldeni, melyből a termény minőségét és értékét kellőleg meglehessen itélni. — Nevezetesen: a kalászosok és hüvelyesek magjából legalább 10 itezét, az olajnövényekéből legalább 5 fontot, a folyadékokból pedig legalább egy iteze küldessék be. — 4-er. A kiállítandó terményből mily összeggel rendelkezik a kiállító? s mennyi van belőle, s mily áron eladásra kitűzve?

Aláírás: a kiállító neve, állása s lakhelye.

Jegyzés: a gyapjura nézve mily áron kelt el az utolsó nyírás?


B) Állatokra nézve:

1-ör folyó szám, 2-or állatnem, 3-or ivara, 4-er kora, 5-ör színe, 6-or saját nevelése, vagy mely időtől fogva van birtokában? 7-er eladó-e s mi áron? Aláírás.

C) Eszközök- és gépekre nézve:

1-ör folyó szám, 2-or tárgy-, 3-or annak rendeltetése, 4-er a szerszám, vagy gép-kiállítónak saját találmánya és készítése? vagy csak javított rajta és mit? 5-ör mennyi készül, s mennyit készíthetne évenként belőle? 6-or kívánja-e a kísérletnek alá vetni? 7-er eladó-e s mi áron?

Aláírás:

 **A bejelentések az egyleti jegyzőhöz intézendők.**

Jutalmak a kiállításnál.

1-ör jutalmak az egylet részéről: érmek és dicsérő okiratok általi kitüntetések; az állat kiállításnál azonban a szegényebb sorsu tulajdonosok kívánságára, az érem helyett egy megállapított díj lesz fizetendő.

2-or az egyesek buzgalmával egy vagy más termény, állat, iparcikk, gép, vagy bármily kiállítható tárgyra kitűzött jutalmak.

3-or jutalomban részeltetnek mindazon termények, termékek, iparcikkek, állatok, gépek stb. melyeknél a bíráló választmány egy vagy más iránybani tökély leginkább megközelítve talál, melynek meghatározását a bírálók szavazatának többsége állapítja meg.

Szántásverseny.

1-ör. Versenyezhet mindenki akár önálló, akár eselédember legyen, egy birtokos azonban csak egy fogattal versenyezhet.

2-or. A versenyző saját vagy gazdája ekéjével, 2 vagy 4 ökörrrel vagy tetszés szerint lóval is szánthat.

3-or. A versenyző egy maga kezeli minden segélyadás nélkül ekéjét s igáját.

4-er. Bárminő ekét használhat a versenyző tetszés szerint.

5-ör. A versenynél a szántó-ember ügyessége és a végzett munka tökéletessége jutalmaztatik.

6-or. A jó szántás kellékeiül felállított szabályok :

a) Az eke és részeinek tökéletes ismerete.

b) Az egyenes kibarázdolás.

c) A további barázdák egyenes és egyenlő fogatása

d) A barázda tiszta levágása, annak oldalán és fenekén.

e) A tiszta és tökéletes fordítás, vagy is a magházak egyenlősége.

f) A kijelölt szakaszon túl vagy is a forgónak, a földnek tisztán hagyása, minden felhasogatás nélkül.

g) A kezdetnél felvett mélység és szélesség egyenlő betartása.

h) A végső vagy is osztó-barázdának tökéletes és tiszta kiszántása, minél keskenyebbre elvesztve.

i) A két végső barázda és a föld két végének jól elhagyása, a mennyiben a végső barázdák nem mutatnak egyetlen fogatásra, és a föld két vége nem lesz felturkálva.

j) Az egész szántásnak minősége, vagy is a megszántott földnek egyenlő kinézése.

7-er. A jutalmak pénzbeli díjából állanak, jelesen: egy 20 frtos, két 15 frtos, három 10 frtos, négy 5 frtos díjából.

8-or. A szántásban versenyezni kívánók köteleztetnek a verseny előtt legalább két héttel magukat bejelenteni.

9-er. A bejelentésnél feljegyzendők ; a) szántó neve és lakása, b) foglalkozása, c) mily igavonó marhával kíván szántani.

Ekeverseny.

A versenyre elfogadtatik minden szántó-eke, kettős és mélyítő eke, irtó, kápáló, töltögető eke ; megtakaró, földszaggató. boronahenger, s minten olyas eszköz, mely a földnek mag alá s növények alatt való művelésére szolgál.

Az ekék nem az ár, hanem a munkaképesség szerint osztályoztatnak, és pedig:

az I-ső osztályba azon ekék, melyek csak 6 hüvelykre szántanak, a II-ik osztályba azok, melyek 6—8''re szántanak, a III-ik osztályba azok, melyek 8—10''re szántanak, s a IV-ik osztályba azok, melyek 10''nél mélyebbre szántanak.

A megpróbálandó ekék és egyéb eszközök, az egyesület jegyző-zőjénél bejelentendők, világos feljegyzésével az eszköz árának és az eke azon osztályának, melyben az illető versenyezni kíván.

Dijak az ekeversenynél: érmek és dicsérő okiratokkali kitüntetések.

Lóverseny.

Futhat minden megyebeli földészek s mezei paraszt-gazdák által nevelt, vagy legalább egy év óta birtokában lévő ló.

Bejelentések egy órával a futás előtt, a helyszínén, községi bizonyítvánnyal ellátva, melyszerint a ló már egy éve, hogy birtokában van.

A nyeremények pénzbeli dijakból állanak, és pedig: az első ló kap 60 frtot, a második 30 frtot, a 3-ik 15 frtot.

Futás: nyereg nélkül.

Távolság: egy angol mértföld.

Arad, 1867. június 5.

Kiadta:

Környei János,

az aradi gazdasági egyesület jegyzője.

Hirdetmény

a f. 1867-ik évben tartandó erdészeti államvizsgák érdemében.

Az erdészeti állam-vizsgák e folyó 1867. évben, s addig míg más törvényes intézkedések nem tétetnek, az eddigi módozatok alatt fognak megtartatni.

E czélból, nevezetesen az intéző erdőtisztek államvizsgájára Pesten, az alárendelt erdészeti személyzet vizsgájára pedig szintén Pesten, továbbá Sopronban, Kassán, Pozsonban és Temesvárott fognak a vizsgabizottmányok megalakittatni, melyek előtt az illetők a kívánt vizsgát f. é. október hó 7-én letehetik.

Az erdészeti vizsgákat letenni óhajtók figyelmeztetnek, hogy e végett eredeti bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat, s illetőleg az államvizsga tehetése előtt megkívántató erdészeti tárgyról szóló értekezleteiket legfeljebb f. é. september 20-ig a m. k. földmivelési, ipar- és kereskedelmi ministeriumhoz terjesszék fel, míg az alárendelt közerdészeti vizsga letevése iránti kérvények a vizsgabizottmányoknak említett székhelyein működő megyei kormányzókhöz közvetlenül benyujtandók.

Pesten, 1867. évi július 10.